

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY

Příloha

k usnesení vlády
ze dne 21. května 2008 č. 598

Stanovisko

vlády k návrhu zákona o způsobu uznávání nově vzniklých států Českou republikou (sněmovní tisk č. 497)

Vláda na jednání své schůze dne 21. května 2008 projednala a posoudila návrh zákona o způsobu uznávání nově vzniklých států Českou republikou (sněmovní tisk č. 497) a vyslovila s tímto návrhem **nesouhlas** z dále uvedených důvodů.

1. Vláda vznáší zásadní výhradu k předloženému návrhu zákona z toho hlediska, že se návrh bezprostředně týká dělby moci mezi mocí zákonodárnou a výkonnou, a to tak, že zasahuje do stávající koncepce, podle které je moc výkonná mimo jiné odpovědná i za provádění zahraniční politiky státu. Vláda je přitom přesvědčena, že i jinak by takový zásah nebylo možné učinit prostým zákonem, ale formou zákona ústavního, který by přesně vymezil dělbu působnosti mezi oběma mocemi a vymezil rovněž případné kontrolní mechanismy.

2. Z ústavněprávního hlediska není, a to ani v doktrinálním výkladu, sporu o tom, že pravomoc uznat stát náleží vládě. Přitom zde platí přístup, podle kterého do sféry moci výkonné spadá vše, co nespadá do blíže vymezené sféry moci zákonodárné nebo soudní, tedy včetně zahraniční politiky státu. Tomu ostatně odpovídá i dosavadní praxe, kdy vláda například svým usnesením č. 261 ze dne 19. května 1993 souhlasila s uznáním Eritreje, usnesením vlády č. 47 ze dne 2. února 1994 vyslovila souhlas s uznáním makedonského státu pod jménem „Bývalá jugoslávská republika Makedonie“, usnesením vlády č. 520 ze dne 21. září 1994 souhlasila s uznáním Království Saúdské Arábie, usnesením vlády č. 468 ze dne 6. května 2002 souhlasila s uznáním Demokratické republiky Východní Timor a podobně. Lze tedy hovořit také o existenci ústavní zvyklosti, která je v tomto případě normou ústavního práva. Kromě toho podle zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů, platí, že ústředním orgánem státní správy České republiky pro oblast zahraniční politiky je Ministerstvo zahraničních věcí. Vláda proto nesouhlasí ani s tvrzením obsaženým v důvodové zprávě, že stávající právní úprava otázku uznání státu dostatečným způsobem neřeší, přičemž považuje předložený návrh zákona za nesystémový a věcně neodůvodněný.

3. Vláda dále upozorňuje, že uznání státu je aktem mezinárodního práva. Normy mezinárodního práva sice nestanoví, který konkrétní státní orgán rozhoduje o uznání jiného státu, mělo by se podle něj však vždy jednat o některý ze státních orgánů, který má tzv. reprezentativní pravomoc (tj. hlava státu, vláda nebo ministr zahraničních věcí). Odlišná koncepce, podle níž by o uznání státu rozhodoval Parlament jako orgán moci zákonodárné, by byla i z pohledu mezinárodního práva krajně neobvyklá a nevhodná. Z pohledu vnitrostátního práva nelze opomenout, že vláda je ze své činnosti, včetně provádění zahraniční politiky státu, odpovědná Poslanecké sněmovně.

4. Předložený návrh zákona rovněž vykazuje zásadní legislativně technické nedostatky. Některá jeho ustanovení fakticky spadají do věcné působnosti zákonů o jednacích řádech komor Parlamentu, které je takto navrženo nepřímou novelizovat. Jako další příklad lze uvést nesprávné členění návrhu zákona současně na články i paragrafy, jakož i to, že je v návrhu uvedeno označení části první, aniž by návrh současně zahrnoval jakékoliv další části. Taková formální úprava je v rozporu se zavedenými legislativně technickými zvyklostmi a elementárními požadavky na přehlednost právního předpisu. Navržená ustanovení § 1 a § 2 si navíc protirečí, když § 1 předpokládá, že zákon se uplatní pouze na případy, kdy nezávislost státu bude vyhlášena po účinnosti navrženého zákona, zatímco § 2 tuto úpravu fakticky deroguje, když ji rozšiřuje i na ostatní případy. V návrhu použitý název „Parlament České republiky“ neodpovídá ustálené terminologii vycházející z Ústavy České republiky. Návrh také obsahuje další nepřesnosti, když mimo jiné odkazuje na neexistující ustanovení § 4, jakož i formulační a gramatické nedostatky.